

Kirje Marialle

Maria, en tiedä kuinka sinua lähestyisin. Puhuttelisinko sinua taivaan kuningattarena, ainaisena neitsyenä, kärsivänä äitinä vai olisitko ihan vain Maria? Katolilaisille ja ortodokseille sinulla tuntuu olevan paljon selvempi merkitys kuin meille luterilaisille. Elät heikosti, jos ollenkaan, luterilaisen kirkon elämässä ja meissä luterilaisissa kristityissä, vaikka mainitsemmekin sinut uskontunnustuksessa viikottain. Samoin olet kyllä olemassa meillä tunnustuskirjoissa, kristinopissa. Etkä ole merkityksetön meillekään: kirkossamme yksi pyhä on kokonaan omistettu sinulle – Marianpäivä katkaisee paaston. Toisaalta siellä, missä sinulla on asema kirkossa, sinut on hopeoitu kullalla ja kimalluksella, joskus ehkä jopa liiankin tavoittamattomiin?

Se, mitä elämästäsi tiedämme, on ihmeellistä ja sen vaikutukset ovat valtaisan. Tiesitkö, että nimeäsi ja sen eri muunnoksia kantaa maailmassa lukemattomat naiset ja tytöt? Suomessakin on Väestörekisterikeskuksen mukaan noin 380 000 (376 458) henkilöä, jotka kantavat nimeäsi. Se on aika iso luku pienen maan väestöstä. Sinulle on omistettu lukemattomia lauluja ja virsiä. Tänä messussa kuultava musiikki on sinulle tehtyä. Monet kuvataiteilijat ovat saaneet sinusta innoituksen, ja sinusta on tehty patsaita ja maalattu toinen toistaan kauniimpia tauluja ja ikoneita. Sinä löydyt myös suomalaisen Kalevalan sivuilta Marjatta-nimisenä. Pop-musiikin kuningatar on ottanut nimesi käyttöön: Madonna. Sinulle annettiin tehtävä, joka on jäänyt historiaan ja Raamatun lehdille, mutta Jeesuksen syntymästä ja sinusta kerrotaan myös Koraanissa. Ovatpa jotkut väittäneet, että EU-lipun 12 tähteä kertoisivat sinuun liitetystä sädekehästä ja sen tähdistä. Nämä vain muutamina esimerkkeinä. Vaikutuksesi on siis valtava ja tuntuu vielä tänäkin päivänä. Olisitko aavistanut sitä silloin, kun sait viestin enkeli Gabrielilta?

Uskaltaisin väittää, että olet kenties maailmanhistorian merkittävin nainen. Monelle naiselle olet Raamatun henkilöistä kaikkein läheisin. En ihmettele sitä. Sinun sitkeytesi vaikeuksissa rohkaisee: Kun tilanne oli yllättävä ja vaikea, sinä lähdit liikkeelle toisten luo. Et siis jäänyt yksin, vaan jaoit elämäsi toisten kanssa. Kerroit Elisabethille salaisuutesi, osoittaen että ystävyys ja elämäntilanteiden jakaminen on merkittävää ja auttaa jaksamaan. Et häpeän hetkelläkään sulkeutunut kotiisi – päinvastoin, kuljit aina vaikeuksia päin. Mitenähn sinuun suhtauduttiin, kun raskautesi ilmeni? Miten ikätoverisi tai kylän naiset suhtautuivat sinuun? Siitä meille ei ole jäänyt tietoa; tiedämme sinusta lopulta kovin vähän.

Meillä ei ole pyhimyskulttuuria, kuten katolilaisilla sisarillamme ja veljillämme on, mutta silti minunkin on myönnettävä, että olen kai rukoillut tai ajatellut sinua odottaessani lasta. En tiedä menivätkö rukoukset perille, mutta ne lohduttivat minua. Kun opettelini äitinä olemista, myös silloin mietin sinua. Millaista oli olla Jeesuksen äiti? Kyllä teilläkin oli varmasti raskaita aikoja pienen lapsen kanssa, olihan? Oliko teillä tukiverkkoja? Ainakaan alku lapsen kanssa ei ollut helpoimmasta päästä. Egyptiin pakeneminen ei ollut teille mikään huvi- tai elintasomatka, pelko ja turvattomuus pakotti teidät liikkeelle. Tiesitkö että tänäkin päivänä ihmiset joutuvat lähtemään kodeistaan, jättämään perheensä ja pakenemaan? Sota, turvattomuus ja pelko ajavat ihmisiä liikkeelle ja saavat heidät jättämään kotiseutunsa ja omat juurensa. Mietin miten teidät otettiin siellä vastaan pienen lapsen kanssa? Kuinka teihin suhtauduttiin?

Koit myös suurimman ja raskaimman surun jota voin kuvitella: oman lapsen kuoleman. Liian monet vanhemmat joutuvat kokemaan saman kohtalon: lapsen kuoleman sairauden, sodan tai väkivallan takia. Tänä tällä Suomessa vietetään myös talvisodan päättymisen muistojuhlaa. Ei ole niin pitkä aika siitä, kun sota loppui. Meidän keskuudessamme on vielä paljon ihmisiä, joilla

sodan muistot ovat omakohtaisia ja niitä, joiden elämään sodan vaikutukset ylettyvät. Rintamalla rukoiltiin paljon. Sinun poikaasi, Kristusta, Jumalaa, ehkä joku rukoili sinuakin äidin ikävässään. Toivoisin, että kävisit lohduttajaksi ja vierellä kulkijaksi niissä tilanteissa, joissa vanhemmuus käy raskaaksi tai huoli omasta lapsesta sumentaa vanhempien mielen niin täällä kuin muuallakin.

Siinä missä Vanhan testamentin Eevaa on pidetty syntisenä ja tottelemattomana naisena, sinua on kirkkojen historiassa pidetty puhtoisena ja täydellisenä. En ajattele sinusta niin, enkä tiedä pitäisikö itsekään siitä roolista jonka olet saanut. Älä loukkaannu, kun sanon etten pidä sinua liian täydellisenä enkä liian nöyränä, vaan päin vastoin helposti lähestyttävänä. Sinua on liikaa ehkä historian saatossa ylistämällä alistettu niin, että naiset ovat kokeneet että heidän pitäisi olla samanlaisia kuin kuva sinusta on ollut. Minusta sinä et ole väärällä lailla nöyrä, vaan Sinun voimasi on liikkeelle lähdössä, asioihin tarttumisessa ja Jumalaan turvaamisessa. Hiljaista, nöyrää, alistuvaa ja passiivista naista sinusta ei löydy. Sinä rohkaiset kaikkein epätoivoisintakin nousemaan ja katsomaan todellisuutta silmiin, hakemaan apua itselleen ja läheisilleen. Sinä näytit, miten juuri heikkous ja tuskaa päin meneminen merkitsevät suurta voimaa. Sinä olit rohkea ja periksi antamaton nainen. Uhmasit aikasi soveliaisuussäännöksiä, heittädyit luottavaisesti Jumalan lupauksen varaan ja osoitit suurta pelottomuutta maan mahtavien edessä. Enkeli Gabriel piirsi ehkä ensimmäiset tasa-arvon merkit kristinuskoon sanoessaan, että sinä saisit antaa lapsellesi nimen, vaikka se aikanasi olikin selvästi miehen tehtävä. Ilman sinua kristinuskoa ei olisi tällaisena.

Kristittyjen piirissä on kautta aikojen ollut kiistoja Jeesuksen isästä, syntymästä ja hänen persoonastaan. Mutta kukaan ei kai ole koskaan epäillyt, ettetkö sinä olisi Vapahtajan äiti. Sinä olet jokaiselle Maria, Kristuksen äiti. Sinä yhdistät kristityt, jotka saattavat muuten olla erimielisiä poikasi persoonasta tai mistä tahansa opinkappaleesta. Historia ja tutkimus tuntee myös erilaisia teorioita sinun ja Joosefin avioelämästä, mutta se ei ole minusta ollenkaan meille kuuluva asia. Eikö ole niin, että joitain asioita on hyvä pitää salassa?

Pidän siitä, että et epäillyt kelvollisuuttasi. Et vetäytynyt Jumalan sinulle antamista uskomattomista tehtävistä, vaikka ne tiesivät sinulle kipua. Sinulla tuntui olevan usko siihen, että Jumala antaa uuden ja yllättävän elämäntilanteen, mutta myös voimia ja viisautta niistä selviämiseen. Se tuo lohtua myös meille. Et saanut Jumalalta vastauksia silloin, kun olit hämmentynyt, mutta sait kokea Jumalan johdatusta etsiessäsi tietä eteenpäin. Siksi asenteesi on hyvä esimerkki meille kaikille. Jumala käyttää suunnitelmissaan tavallisia ihmisiä ja toteuttaa suunnitelmiaan meidän kauttamme, vaikka emme ymmärräkään omia elämäntilanteitamme.

Luterilaisuudessa sinua ei aseteta korkealle Jumalan ja Kristuksen seuraan, vaan sinut tuodaan jokaisen kristityn rinnalle tavalliseen elämään. Jumala katsoi niin armollisesti sinuun, että me voimme ammentaa siitä toivoa elämäämme. Niin kuin sinä sait kokea Jumalan rakkauden itsessäsi, niin myös jokaiselle kastetulle suodaan mahdollisuus Jumalan kohtaamiseen. Sinä näytit, että meidän osamme ei ole hallita omaa elämäämme, vaan joskus on vain suostuttava tilanteen vietäväksi. Osoitat edelleen, että ihmisen on elettävä elämä itsensä kautta, tutkisteltava, elettävä kaikki itsensä läpi.

Kiitos siis, kaikkien kristittyjen Maria. Kiitos rohkeudestasi. Meidän kirkossamme on sinulle paikka. Sinä kannoit sydämesi alla ja helmassasi taivasta. Sinä sanoit olevasi Herran palvelijatar, mutta sinä olet tehnyt palveluksen kaikille kristityille. Sinun takiasi meillä on täällä lupa olla Kristuksen kannettavina. Sinun takiasi myös me saamme ihmetellä syntymän, inkarnaation ihmettä ja muistaa sinua, sinä kaikkien kristittyjen Maria.